

Omdat levensduur loont

Werkwijzer transitie: afkalven en start

De transitieperiode

De levensduur is sterk gerelateerd aan problemen in de transitie, in te delen in drie blokken:

1. droogzetten en droogstand;
2. afkalven en start;
3. de eerste 100 dagen in de lactatie.

Hoe vaak grijp jij in bij het afkalven? En is het echt nodig?

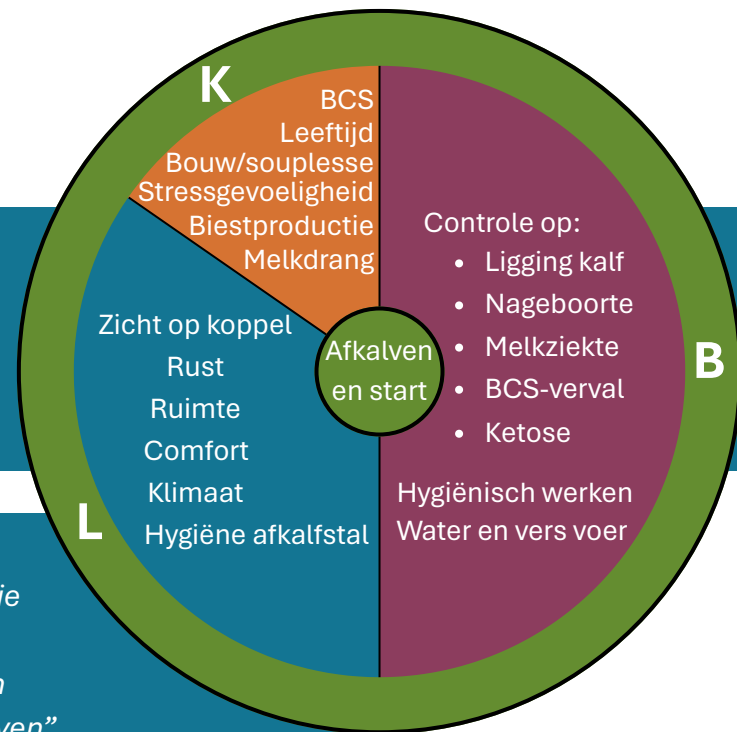
Doodgeboorte is vaak een teken dat er iets mis is zoals te ruim in conditie, een te zwaar kalf, energietekort of stress. Bij voldoende beweging, voldoende energieopname en de juiste conditie kalft 95% van de koeien makkelijk zelf af.

Wist je dat een vlotte geboorte veel voordelen heeft?

- minder doodgeboortes
- vitale kalveren die snel drinken
- een goede start van de lactatie
- een goede productie
- een goede vruchtbaarheid
- een kleine kans op gedwongen afvoer

Zuurstofgebrek is in gemiddeld 58% van de gevallen de oorzaak van de doodgeboorte. Door teveel druk op het kalf bij de geboorte of een te traag verlopend geboorte. Een te ruime conditie, een te smal geboortekanaal of teveel trekkracht kunnen de oorzaak zijn.

“Met de uitloop en het nieuwe droogstandsrantsoen is de conditie van de droge koeien veel beter geworden en hoef ik nog maar een enkele keer te helpen bij het afkalven”.

Waar sta jij met het bedrijf en wat zou je willen bereiken?

Kenmerk / kengetal	Huidige waarde	Bedrijfs-doel	Streefwaarde
Conditie score rond afkalven			3,25-3,5
% koeien met zware geboorte (hulp nodig)			Max. 5%
Voeropname direct na afkalven			Vlot en veel
Wateropname (lauw) direct na afkalven			Vlot en veel
Vóórkomen van zucht			Geen/ weinig
Afkomen nageboorte			Binnen 4 uur
% koeien met melkziekte			Max. 5%

Omdat levensduur loont

De KBL-analyse: kijk naar de drie belangrijke factoren:

Koe: Houd de conditie op het juiste niveau met de voeding en een uitloop.

Boer: Grijp niet te snel in, en werk bij hulp hygiënisch. Zorg voor veel (lauw) water en vers voer direct na afkalven. Melk direct biest uit.

Leefomgeving: De koe moet de ruimte hebben, in een aparte afkalfruimte, contact met koppelgenoten en rust om zich voor te kunnen bereiden.

En pak het integraal aan:

Besteed overal aandacht aan om een probleemloos afkalvende veestapel te hebben.

Een moeilijke geboorte geeft een slechte start en kan je veel melk kosten.

Gevolgen van moeizame geboortes voor de productie in de daaropvolgende lactatie (305 dagen).

Indicator	Weinig hulp nodig	Hulp nodig	Flinke trekkraft nodig	Zeer moeilijke geboorte
Lagere melkproductie	74 kg	165 kg	490 kg	704 kg
Lagere vetproductie	2,52 kg	5,73 kg	6,24 kg	24,08 kg
Lagere eiwitproductie	2,24 kg	5,06 kg	5,69 kg	20,81 kg
Extra inseminaties	0,06 kg	0,07 kg	0,10 kg	0,20 kg
Sterfte koe, %	0,24	0,55	1,48	4,12

Wil je meer weten?

Kijk dan op www.omdatlevensduurloont.nl

Hoe krijg je de koe zo snel mogelijk weer op gang?

Na afkalven kan een koe meerdere emmers water opnemen. Door er een energiedrank van te maken help je de koe snel op krachten te komen. Een vlotte voeropname met een goede kwaliteit voer helpt lebmaagverplaatsing te voorkomen en kan ervoor zorgen dat de negatieve energiebalans wordt beperkt. Dat vermindert de weerstand en vergroot de kans op gezondheidsproblemen.

Aandachtspunten en tips

- Geef de droge koeien voldoende beweging en liefst een uitloop.
- Afwijkend gedrag kan een voorteken zijn van een moeilijke geboorte.
- Geef voldoende ruimte want afkalven is een actief proces waarbij de koe vaak gaat liggen en opstaan.
- Gun de koe de tijd en forceer nooit, het duurt 1 tot 4 uur bij koeien en 2 tot 6 uur bij pinken.
- Werk bij hulp altijd hygiënisch en gebruik een glijmiddel.
- Maak het afkalfhok schoon.
(subklinische) melkziekte vertraagt de geboorte. Controleer erop.
- Naarmate de gemiddelde leeftijd van de veestapel toeneemt, zijn er minder problemen bij de geboorte. De kans op melkziekte neemt wel toe.
- Een pink met doodgeboorte heeft ook als koe vaak meer kans op doodgeboorte.
- Bij de stierkeuze kun je rekening houden met de bouw in de achterhand, het geboortegemak en het afkalfgemak.
- Stieren met dochters met veel doodgeboorte, geven ruim 4 maal zoveel kans op doodgeboorte.
- Zorg ook bij de opfok voor voldoende beweging en ontwikkeling.